

**EUROPEAN OPEN
SCIENCE CLOUD**

Evropski oblak odprte znanosti
EOSC

NI4OS-Europe
National Initiatives for Open Science in Europe

EVROPSKI OBLAK ODPRTE ZNANOSTI

Ideja o Evropskem oblaku odprte znanosti (European Open Science Cloud, EOSC) se je oblikovala leta 2015 kot vizija Evropske komisije o veliki skupni infrastrukturi, ki bi podpirala in razvijala odprto znanost in odprte inovacije v Evropi in širše.

EOSC naj bi postal realnost v letu 2020 in s tem evropsko virtualno okolje za vse raziskovalce namenjeno hrambi, upravljanju, analizi in ponovni uporabi podatkov za raziskovalne, inovacijske in izobraževalne namene.

Vidiki uspešnosti EOSC-a so odprtost, javno financiranje in upravljanje, osredotočenost na raziskovanje, celovitost, raznolikost in porazdeljenost, interoperabilnost, usmerjenost v storitve in družbena nota.

V strateškem načrtu izvajanja EOSC je zapisano, da je cilj EOSC »vzpostaviti potrebno zaupanje za široko uporabo med množico raznolikih raziskovalnih skupnosti, zato je bistvenega pomena, da razvoj EOSC sledi načelom, ki spodbujajo njegovo izvedbo«.

STRUKTURA UPRAVLJANJA

Upravni odbor EOSC (EOSC Governance Board)

Vseh 28 držav članic EU in 10 pridruženih držav EU imenuje delegate, ki:

- potrdijo seznam članov izvršilnega odbora;
- odločajo o strateških usmeritvah EOSC (na podlagi priporočil izvršilnega odbora) in potrdijo letni načrt dela;
- presojuje napredek vzpostavljanja EOSC;
- zagotavljajo usklajevanje z drugimi ustreznimi pobudami držav članic EU in Evropske komisije;
- razpravljajo o novih podpornih aktivnostih za EOSC in njegovi dolgoročni trajnosti.

Izvršilni odbor EOSC (EOSC Executive Board)

Evropska komisija imenuje 8 predstavnikov panevropskih raziskovalnih e-infrastruktur in 3 neodvisne strokovnjake, ki:

- nudijo svetovanje in podporo glede strategije, izvedbe, spremljanja in poročanja o napredku vzpostavljanja EOSC, kot je določeno v delovnem dokumentu »Časovni načrt za izvajanje EOSC«, zlasti v obliki:
 - strateškega načrta izvajanja in letnih načrtov dela ter predlaganih mehanizmov za nadziranje in usmerjanje izvedbe strateških in letnih načrtov dela in za spremljanje in poročanje o napredku;
 - pravil sodelovanja, ki usmerjajo zagotavljanje storitev ter akcijski načrt za interoperabilnost raziskovalnih podatkov za uresničitev načel FAIR.
- izdajajo priporočila o ustreznih mehanizmih in možnih oblikah upravljanja EOSC po letu 2020, vključno s poslovnimi modeli in načini financiranja ter glede razširitve uporabniške skupnosti EOSC na javni sektor ter gospodarstvo.

Delovne skupine EOSC (EOSC Working Groups)

Uradni del strukture upravljanja EOSC predstavlja tudi 6 delovnih skupin, ki bodo zagotavljale skupnostno naravnani pristop k trenutnim izzivom EOSC. Poleg teh so bile ustanovljene tudi projektne skupine (task forces), ki bodo pokrivalo tematike, v veliki meri usklajene z delovnimi skupinami EOSC: pokrajina, usposabljanje, vključevanje storitev, razširjanje informacij in veščine.

SLOVAR

[Portal EOSC \(EOSC Portal\)](#)

Spletni portal, ki omogoča dostop do in uporabo virov EOSC.

[Katalog in tržnica portala EOSC \(EOSC Portal Catalogue and Marketplace\)](#)

Integrirana platforma, ki omogoča enostaven dostop do vrste storitev in virov za različna raziskovalna področja ter integriranih orodij za analizo podatkov.

[Storitev EOSC \(EOSC Service\)](#)

Vir EOSC, ki ga je vzpostavil sistem EOSC, da uporabnikom sistema EOSC zagotovi funkcionalnosti, ki so že pripravljene za uporabo. Storitve EOSC ponuja ponudnik storitev EOSC v skladu s pravili sodelovanja EOSC za ponudnike storitev EOSC. Storitve EOSC odobri upravljalni odbor portfelja storitev EOSC in so vključene v portfelj storitev EOSC in katalog storitev EOSC.

[Katalog storitev EOSC \(EOSC Service Catalogue\)](#)

Seznam vseh delujočih storitev EOSC, za katere lahko zaprosijo uporabniki sistema EOSC. Gre za podskupino portfelja storitev EOSC, ki je vključena v register storitev EOSC.

[Portfelj storitev EOSC \(EOSC Service Portfolio\)](#)

Interni seznam storitev EOSC, ki zajema tako storitve v pripravi, kot delujoče ter ukinjene storitve. Razvoj tega seznama nadzoruje upravljalni odbor portfelja storitev EOSC.

[Ponudnik storitev EOSC \(EOSC Service Provider\)](#)

Upravljalec sistema EOSC, ki upravlja in zagotavlja storitev EOSC.

[Zunanji ponudnik storitev \(Third-party Service Provider\)](#)

Končni uporabnik EOSC, ki razvija in upravlja storitev, ki temelji na eni ali več storitvah EOSC.

[Pravila sodelovanja EOSC \(EOSC Rules of Participation\)](#)

Načela, ki jih opredeljuje upravni odbor EOSC za spodbujanje procesov, ki akterjem omogočajo, da postanejo uporabniki sistema EOSC (in kakršno koli njegovo specializacijo).

[Sporazum o zunanji podpori \(Underpinning Agreement\)](#)

Dokumentiran sporazum med ponudnikom storitev EOSC in dobaviteljem EOSC, ki opredeljuje temeljne komponente storitev EOSC, ki jih bo zagotavljal dobavitelj EOSC, skupaj s povezanimi cilji storitve.

VIRI

- Uradni dokumenti Evropske komisije in korakov do ustanovitve EOSC:
<https://ec.europa.eu/research/openscience/index.cfm?pg=open-science-cloud>
- Strateški načrt izvajanja EOSC:
https://ec.europa.eu/info/publications/european-open-science-cloud-eosc-strategic-implementation-plan_en
- Portal EOSC: <https://eosc-portal.eu/>
- Odprta znanost (informativno gradivo): https://ec.europa.eu/info/files/open-science_en
- Slovar EOSC: <https://www.eosc-portal.eu/glossary>
- Deklaracija EOSC:
https://ec.europa.eu/research/openscience/pdf/eosc_declaration.pdf#view=fit&pagemode=none
- Seznam aktivnosti EOSC:
https://ec.europa.eu/research/openscience/pdf/eosc_declaration-action_list.pdf#view=fit&pagemode=none

www.ni4os.eu

Projekt NI4OS-Europe je prejel sredstva iz okvirnega programa za raziskave in inovacije Evropske unije Obzorje 2020 na podlagi sporazuma o nepovratnih sredstvih št. 857645